

[A. C. Normann.]

dog ikke først og fremmest den højtærede minister, men oppositionen, der på dette område har været særdeles uvillig til at søge en afgørelse fremmet.

Da man begyndte arbejdet efter valget, krævede de radikale medlemmer af forsvarsudvalget adgang til en åben debat, d. v. s. en fri offentlig drøftelse uden hensyn til alle tvangsklausuler, naturligvis bortset fra rent militære hemmeligheder. Vi fik det konservative folkepartis støtte til en sådan åben debat, medens venstres medlemmer af udvalget tav stille. Samtidig vedtog udvalget at bede forsvarsministeren om at lade to forskellige forslag udarbejde. Disse fremkom, men måtte sendes tilbage til omredigering, fordi forsvarsstyrelsen havde misforstået opgaven.

I oktober i fjor, netop da det ændrede forslag var bebudet, erklærede de to partier, at de ikke ville være med længere i udvalget, og dette skete uden anden begrundelse end den, at de ønskede mere åbenhed over sagens behandling. Resultatet blev mindre åbenhed og en lang forsinkelse, nødvendiggjort ved, at nu blev regeringspartierne nødt til at snakke sig til rette først. Da så endelig resultatet heraf forelå som et forslag, hæftede man sig fra oppositionens side næsten udelukkende ved, at bemyndigelserne, der svarede til dem, som oppositionen tidligere var gået med til i forsvarskommissionen, nu gik alt for vidt. Efter hvad jeg har forstået, er oppositionspartierne endnu 3-4 år efter, at forhandlingerne om en ny militærordning begyndte, ikke nået til at sige, hvilke ønsker de har.

Der er her i formiddags sagt nogle ord om samarbejdet på dette område. Min personlige mening er den, at regeringen allerede har været alt for vidtgående i sin tålmodighed med oppositionen og i sine ønsker om en ordening i enighed. Jeg for min del ser også gerne en sådan enighed tilvejebragt, men skal vi vedblive med arbejdet i oppositionens hidtidige tempo, kommer vi ikke ud af stedet, til trods for at den nuværende ordening for længst er forladt af alle. Det radikale venstre ønsker i alt fald, at vi nu må komme frem til en afgørelse, og jeg mener, at vi først bør koncentrere os om at få klarlagt, om oppositionen ønsker indflydelse på ordningen og i bekræftende fald

medansvar for den. Men længere end til efteråret kan vi dårlig vente på afgørelsen, og i mellemtiden behøver arbejdet med at rationalisere og forenkle jo ikke at ligge stille.

Så har jeg en bemærkning om nogle fantasifulde fabuleringer i et par dagblade om forhandlingerne om militære spørgsmål på det radikale venstres landsmøde — de pågældende emner har også så småt været tangeret af oppositionens ordførere her i formiddags. Selv om de interne drøftelser på et partis landsrådsmøde — jeg siger navnlig dette til det ærede medlem hr. Poul Møller — vel må være udenforstående uvedkommende, skal jeg gerne oplyse, at denne drøftelse ikke drejede sig om forsvarsspørgsmålet i almindelighed, men især koncentrerede sig om problemer vedrørende atombomben og den i forbindelse dermed foreliggende fare for radioaktivitet.

Det lyder altid meget rigtigt, at vi må gøre forsvaret så effektivt som muligt, når vi nu engang må have et forsvar af en eller anden udstrækning. Uanset hvor meget eller hvor lidt hver enkelt af os føler sig betrygget derved, så er det klart, at det bør være et effektivt forsvar, så effektivt som muligt inden for den ramme, der er bestemt af økonomiske hensyn og af hensynet til vore allierede. Sådan ser det radikale venstre også på det, og når det engang imellem påstås, at vi er ligeglade med effektiviteten, så er denne snak forvrøvlet indtil det hjælpeløse. Det er klart, at det må være meningen med forsvarets indretning.

Med hensyn til atomspørgsmålet gør der sig imidlertid en meget stor usikkerhed gældende i befolkningen, fordi der her er et ganske særligt ansvar at overveje. Den udenrigspolitiske side af forsvarsspørgsmålet er alvorlig, og i denne side af sagen ser jeg for min del ikke et eneste motiv til, at vi skal ønske kernevåben anskaffet. Det gælder, både når vi tænker på spændingen i og omkring det danske territorium, og når vi tænker på de forhandlinger, der forhåbentlig vil blive fortsat om en våbenudtyndet zone gennem Europa. Men hvad da, hvis vi tænker på vort forsvar ikke blot som krigsforhindrende, men som noget, der en dag kan komme i brug?

Spørgsmålet om, i hvilken grad radioaktivitet følger med brugen af taktiske